

SKJALG FJELLHEIM

I stedet for å ta forskningen om miljøkonsekvenser på alvor, er metoden å så tvil om både forskernes troverdighet og forskningsresultater.

JOHAN PETTER BARLINDHAUG

Høykvalitets fersk fisk opererer innenfor en meget kritisk «tidsklemme» som ikke er lett å tilfredsstille innenfor dagens europeiske jernbanestruktur.

Søk

21. MARS
MANDAG

BARN I KRISE: Professor Ivar Aaraas er betenkt etter sine erfaringer som sakkyndig i barnevernssaker. Illustrasjonsfoto: NTB Scanpix

Barnevernet i bekreftelsesfellen

Bli fakta som ikke bekrefter hypotesen oversett og utelatt i barnevernssaker?

KRONIKK

21. MARS 2016

DEL PÅ FACEBOOK

DEL PÅ TWITTER

236

Som lege med erfaring fra ulike deler av helsevesenet (allmennpraksis, sykehus, Fylkesmannen) har jeg de siste 15-20 år undervist medisinstudenter og leger i utdanningsstillinger om forebygging og håndtering av *uheldige beslutninger og hendelser*. Ut fra empiri og forskning vet man at profesjonelles bevissthet og kunnskap om *bekreftelsesfellen* kan være avgjørende for å unngå diagnostiske blindspor:

Profesjonelle anser sin første hypotese/diagnose som den beste og sannsynlig riktige, tolker deretter alt de ser til fordel for denne og blir blinde for alternative forklaringer. Fakta som ikke bekrefter hypotesen, blir oversett og utelatt i den videre vurderingen.

RELATERTE SAKER

[Barnevern i krise](#)

«Han kobler det norske barnevernet til terror og overgrep»

For leger er det knapt mulig helt å unngå bekreftelsesfellen. Vanligvis får ikke dette alvorlige konsekvenser fordi kroppens selvhelbredende krefter og naturlige tilfriskning sørger for å slette alle spor. Men i sjeldne tilfeller fører bekreftelsesfellen til alvorlig, varig helseskade eller død. I de årene jeg behandlet klagesaker hos Fylkesmannen erfarte jeg at leger/helsepersonell hadde manglende kunnskap og strategier for å komme seg ut av diagnostiske blindspor i tide, og for å håndtere situasjonen når en alvorlig skade var skjedd.

Medisinske erfaringer med bekreftelsesfellen er overførbare til det juridiske fagfelt. Flere kjente justismord vitner om det. Nylig var jeg involvert som rettsuavhengig sakkyndig og vitne i en barnevernssak der omsorgsovertakelse for et barn på knapt 5 år er besluttet i tre rettsinstanser (Fylkesnemnd, Tingrett, Lagmannsrett). Like etter at barnet hadde fylt to år opplevde barnefamilien en vanskelig periode med opphopning av stress- og kriser: Far fikk kreft, og midt i en avgjørende eksamensperiode ble mor alene om omsorgen med slitsom og tidkrevende pendling mellom hjem, barnehage og studiested. Basert på mors og omgivelsenes bekymringer for barnets adferd i denne perioden har psykologen (som mor ba om hjelp), personer i barnehage, barnevern og rettsoppnevnt sakkyndig psykolog trukket konklusjoner om varig tilknytningsproblematikk. Denne er vurdert å ha startet allerede ved fødselen, til tross for *utvetydig* dokumentasjon om det motsatte i helsesøsters notater. Sakkyndiges erklæring, som utelot klare fakta som talte mot omsorgsovertakelse, er lagt til grunn for dommene. I Tingretten ble vurderinger fra sakkyndig meddommer og en rettsuavhengig psykiater som tilsa at omsorgsovertakelsen var basert på et diagnostisk blindspor tilsidesatt.

FØLG TEMAET:

[Barnevern \(/Tags/Barnevern\)](#) [Barnevernet \(/Tags/Barnevernet\)](#)

[Omsorgssvikt \(/Tags/Omsorgssvikt\)](#)

Like før ankesaken skulle opp i Lagmannsretten var det søkt om at jeg kunne få være tilstede som observatør ved et seks timers samvær mor skulle få ha med barnet. Da jeg ankom samværsleiligheten fikk jeg beskjed om at mitt oppmøte sannsynligvis berodde på en misforståelse. Før

misforståelsen var helt oppklart, og jeg ble kastet ut, rakk jeg å observere samværet en halv time. Der ble jeg vitne til hvordan den rettsoppnevnte sakkyndige benyttet seg av en nærgående, interagerende observasjonsmetode, nærmest som et «trekantsamvær» mellom sakkyndig, mor og barn. Det gjorde meg ytterst betenkt fordi en slik nærgående observasjon opplagt måtte forstyrre et naturlig mor/barn-samvær og kunne medvirke til å befeste et diagnostisk blindspor. Dette fikk jeg ikke utdypet i retten fordi jeg straks ble takket av da jeg uttrykte at jeg var betenkt. Lagmannsretten hevder i sin dom at det ikke er grunn til å betvile barnets diagnose. Det er flere grunner til å være skeptisk til dette premisset. Her er det bare plass til å nevne en grunn:

Medisinske erfaringer med bekreftelsesfellen er overførbare til det juridiske fagfelt. Flere kjente justismord vitner om det.

«Fremmedromstesten» var et avgjørende utgangspunkt for videre diagnostisk vurdering og saksgang. Testen er utviklet og kan være valid for barn inntil 1,5 år. I dette tilfelle var barnet nærmere 2,5 år da testen ble utført. Med andre ord er testen anvendt og fortolket feilaktig. Dommene i tre rettsinstanser er et skremmende uttrykk for hvordan eksperter fra ulike fagfelt gjensidig forsterker hverandres oppfatninger og overfortolker situasjonsbetingete diagnostiske vurderinger som varige sannheter. Man unnlater å vurdere åpenbare alternative forståelsesmåter, og går dermed i bekreftelsesfellen.

Hvorfor har man utelatt å vurdere den gode kontakten mellom mor og barn dokumentert i en serie helsestasjonsnotater gjennom de to første leveår? Og hvorfor har ikke helsefaglig og juridisk sakkyndige mottatt tilbudet om innsyn i det rikholdige dokumentariske filmmaterialet om barnet gjennom nesten 5 år fra fødsel og fram omsorgsovertakelsen? Det viser barnets kontakt og adferd i en rekke naturlig sammenhenger i lek, ved måltider, i hverdag og fest i samvær med foreldre, besteforeldre, annen familie, andre barn og voksne. Ikke noe i materialet støtter opp om det diagnostiske blindspor som er lagt til grunn for Lagmannsrettens skjerpede dom om å frata foreldrene retten til omsorg for sitt barn fram til det er 18 år.

Familien og mange utenforstående som har fått innblikk i saksgangen og domspremissene ser det absolutt nødvendig at saken nå blir vurdert videre av uavhengige instanser og opplyst i det offentlige rom. Den vil være et viktig innspill i den pågående debatten om rettsikkerheten i barnevernssaker. I en undervisningssituasjon vil saken være prinsipielt viktig og lærerik for å forebygge lignende feilaktige domsavgjørelser i barnevernssaker i framtiden.

Lik Nordnorsk debatt på Facebook

 Du, Ragnhild Walstad og 31 952 andre liker dette.

PÅ FORSIDEN NÅ

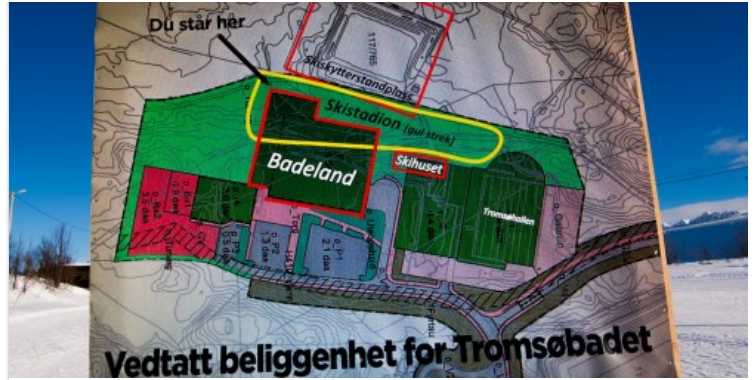
[\(/article/kommunens-prestasjonsevne\)](#)

Kommunens prestasjonsevne [\(/article/kommunens-prestasjonsevne\)](#)

Men hei, glemte vi noe? Hva med godkjenning etter Plan- og Bygningsloven?

[ØYSTEIN NERMO](#) [\(/PROFILE/OYSTEIN-NERMO\)](#)

48 | 0

[\(/article/badeland-eller-skistadion\)](#)

"Badeland eller skistadion"? [\(/article/badeland-eller-skistadion\)](#)

Avisa Nordlys har helt rett i at skiidretten kastes ut av sin gamle arena, til fordel for svømming, skriver Stein Elvevold.

[STEIN ELVEVOLD](#) [\(/PROFILE/STEIN-ELVEVOLD\)](#)

54 | 0

Utvikling Ramsalt, plattform Ramsalt Media